

Matkakohteena Kreeta

Ajankohtais- ja uutislehti matkailijoille. Numero 9, syyskuu 2011.

3. vsk.

Mars Museoon osa 3

S. 4-9

Paatilla Panormoon

S. 18-19

Idyllinen Mohlos

S. 12-13

Kreeta on Kreikan ainut saari, joka käytännössä voisi toimia omana valtionaan. Nykytilanteessa voisi kuvitella, että tuo ajatus on lausuttu ääneen joissakin yhteyksissä tuolla historiallisella saarella. Käytännön toimet omaksi valtioksi siirtymiseen olisivat sekä poliittisesti että taloudellisesti varmasti täynnä riskejä. Mutta nykyisen tilanteen vallitessa se ei ehkä olisi kovin kaan huono ajatus. Teoriassa.

Me suomalaiset olemme maksaneet aina velkamme. Siksi tuntuu hankalalta olla mukana tukemassa päättömän rahankäytön seurauksia. Mutta aina pitää muistaa, että tavallinen kreetalainen on tässä sopassa vain kärsijä. Miljoonat eurot ovat menneet muille. Ehkä voimme parhaiten tukea kreetalaisia ystäviämme sillä, että menemme sinne matkailijoina. Se tuntuisi oikealta tukemisen suunnalta. Annetaan sinne, missä ei koskaan ole ollut mitään rikkauksia. Jätetään antamatta sinne missä kaikki muilta saatu on tuhlatu.

Me suomalaiset olemme maksaneet aina velkamme. Siksi tuntuu hankalalta olla mukana tukemassa päättömän rahankäytön seurauksia. Mutta aina pitää muistaa, että tavallinen kreetalainen on tässä sopassa vain kärsijä. Miljoonat eurot ovat menneet muille. Ehkä voimme parhaiten tukea kreetalaisia ystäviämme sillä, että menemme sinne matkailijoina. Se tuntuisi oikealta tukemisen suunnalta. Annetaan sinne, missä ei koskaan ole ollut mitään rikkauksia. Jätetään antamatta sinne missä kaikki muilta saatu on tuhlatu.

Matkakohteena
Kreeta

Kustantaja ja julkaisija:
Inssimainos Oy
PI 83, 15710 Hollola
Email: inssi@mikan.pp.fi
P. +358 40 588 9260
www.kreeta.info

Päätoimittaja:
Juhani Viitanen
P. 040 588 9260

Lehti on internetissä julkaistava lehti. Sen tarkoitus on antaa Kreetalle matkaaville tai matkaa suunnitteleville ajankohtaista lisätietoa kohteesta. Lehti on toiminnallinen osa www.kreeta.info -sivustoa, sitä täydentävä uutis- ja ajankohtaislehti. Lehteä painetaan paperiversiona erityistilanteissa jaettavaksi.

Lehden sisällön copyright sekä kuvien että tekstin suhteen on kustantajalla. Tekstin lainauksissa lähde mainittava. Kuvien käytöstä sovittava etukäteen kirjallisesti. Kopiointi osittain tai kokonaan kielletty kaupalliseen käyttöön, ilman etukäteen tehtyä kirjallista sopimusta.

Mediakortti on osoitteessa: www.kreeta.info/mediakortti
Lehti julkaisee maksullisia ilmoituksia. Hinnat mediakortissa. Lehden voi tilata myös sähköpostina. Lähetä tilauksesi osoitteeseen: inssi@mikan.pp.fi.
Sähköinen lehti on maksuton.

Lehti ei vastaa tilaamatta toimitetun aineiston säilytyksestä, eikä palautuksista. Lehden vastuu ilmoituksista rajoittuu korkeintaan ilmoitushintaan. Sisältö on huolellisesti tarkistettu, mutta siinä esiintyvistä mahdollisista puutteista tai epätarkkuuksista lehdeillä ei ole väitöntä eikä välillistä vastuuta, mukaan lukien kolmannen osapuolen antamat tiedot.

PIKUU OLGA
KREIKKAKAUPPA

KAIKKEA KREIKASTA

Vapaudenkatu 9, Lahti
www.pikkuolga.fi

PATIKOIMAAN
KREETALLE!

FYSIMERA

www.fysimera.com
anna@fysimera.com

Eniten matkakohteita
Kreetalla!

Lisäksi kymmeniä huviloita !
Uusi kohde Panormo!
Varaa lomasi netissä tai soita:
(02) 8378 6845
Fax (02) 8378 6848
www.kreikanlomat.fi
myynti@kreikanlomat.fi
Savilankatu 6, 26100 Rauma

ΚΡΕΙΚΑΝΛΟΜΑΤ
KREIKANLOMAT

Aurinkomatkat

Kreeta -lehti on hyvä väline tiedottamiseen ja mainostamiseen. Katso tarkemmat tiedot mediakortista.

Oletko kiinnostunut kreikan kielen opiskelusta Lahdessa?

Autot, moottoripyörät ja skootterit vuokraa koko saarella

auto moto sport
Rental Company in Rethymno, Crete, Greece

auto moto sport
Rental Company in Rethymno, Crete, Greece

Uudet kurssit alkavat 25.8.2011 ja 29.8.2011

Voit ottaa yhteyttä suoraan opettajaan:

Koulutuskeskus Salpaus
kirsti.makela@salpaus.fi
P. 044 708 0054

www.automotosport.com.gr/

Muista: Kaikkien matkanjärjestäjien kaikki Kreetan valmismatkakohteet yhdellä sivulla

Kreetan valmismatkakohteet 2010

Koti Kreetalla

Kuvat ja teksti: Liisa Sirkki

Kreetan Rethymnonissa asuva *Liisa Sirkki* kertoo tässä artikkelisarjassa kreetalaisesta elämänmenosta, ympäristöstä, tavoista ja mitä on olla pidempi aika suomalaisena monien rakastamassa kreetalaisessa kaupungissa.

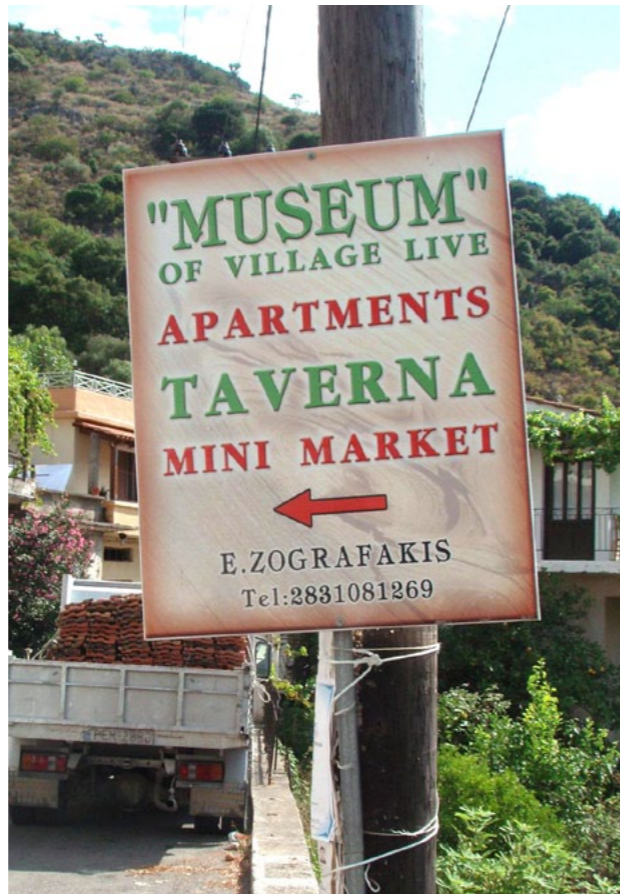
Juttusarjassa kerrotaan niin tapahtumista turistikauden ulkopuolella kuin turistikaudella meille satunnaisille kävijöille näkymättömiin jäävistä seikoista. Juttusarja jatkuu seuraavissa Kreeta -lehden numeroissa. Mielenkiintoisia lukuhetkiä.

Mars museoon osa 3

Rethimnonin läänissä, kuten Kreetalla yleensäkin, on historiaa niin että heikompa hirtittää. Missä tahansa aletaankin rakentaa, niin todennäköisesti jo ensimmäisellä kauhakuormaajan rouhaisulla esille tulee jotain historiallista antiikin ajalta tai myöhemmiltä aikakausilta. Kreetalaiset myös rakastavat omaa historiaansa. Joten lähes joka kylässä onkin mahdollisten antiikin raunioiden ja vanhan kirkon lisäksi joku museon tapainen - jos ei muuta, niin sitten vanhoja oliiviöljyn, viinin tai rakin tekemiseen tarvittavia laitteita jossain tavernan nurkassa.

Ajelin kahtena eri päivänä tutustumassa läänin eri kolkkiin, toisena päivänä Roustikaan ja toisena päivänä Psiloritis-vuoren rinteille akselille Axos-Zoniana-Anogia

Ja niinhän siinä kävi, että kaikkea suunniteltua ei ehtinyt millään nähdä. Roustikassa rouva, jolla oli avain Manolis Anagnostakin kotitaloon, oli lähtenyt toiseen kylään viettämässä pyhimysjuhlaa, joten se tutustuminen jäi väliin. Luostariin emme myöskään päässeet, koska emme tajuneet, että se suljetaan iltapäivällä vierailijoilta. Toisella reissulla taas kävi niin, että puuveistoseksessä käymisen jälkeen täytyi mennä yhden ystävän luo kahville, toisen luo viinille, kolmannen luo rakille jne., joten pääsimme jatkamaan matkaa vasta usean tunnin kuluttua. Zonianassa ehdimmekin käydä vain Sfendonin luolassa, syömässä ja pikapikaa vahamuseossa hakemassa esite, kun oli jo palattava kohti Rethimnonia. Anogiaan emme ehtineet ollenkaan...

Museo Tavernassa

Axoksen puuveistosmuseo

Giorgis Koutantos (laus. Jiorjis Kutantos) - kutsumanimeltään Tsakalogiorgis, Sakaali-Jiorjis - on kolmekymppinen itseoppinut puunveistäjä. Hän aloitti taiteilijauransa jo 9-vuotiaana tekemällä kipsi- ja savitöitä. Koska nämä materiaalit olivat helposti särkyviä, hän siirtyi teini-ikäisenä käyttämään veistoksiinsa puuta. Alkuun hän valmisti musiikki-instrumentteja, mm. kreikkalaisia liiroja (jousisoitin) ja nuorukaisena hänen työnsä olivat lähinnä naisfiguureja ja pieniä patsaita. Vuonna 2001 armeijasta päästyään hän alkoi veistämään "Kotka ja käärme" -teosta, joka valmistui lopulliseen muotoonsa vuonna 2004, oltuaan näytteillä jo sitä ennen muutamaan otteeseen. Tätä veistosta Giorgis pitää edelleen pääteoksenaan, ja sen työstäminen olikin käännekohta hänen urallaan. Silloin hän ymmärsi, että puunveisto ja varsinkin isot teokset ovat se juttu, jota hän haluaa elämässään tehdä. Samalla hän alkoi suunnitella ja rakentaa tilaa työskentelylle ja teosten pysyvälle näytteilleasettamiselle.

Kaksikerroksinen, näyttely- ja työskentelytilat sisältävä rakennus valmistui alkuvuodesta 2010. Näytteillä on yli 100 teosta liittyen kansanperinteeseen, ihmisiin, tapoihin, luontoon ja ekosysteemiin sekä mytologiaan. Mukana on myös uskonnollisiin aiheisiin sekä sosiaalisiin kohtaamisiin liittyviä veistoksia. Giorgis käyttää usein koko- tai kasvomalleina eläviä ja/tai eläineitä ihmisiä sekä todellisia tapahtumia, ja osa teoksista liittyykin hänen omaan elämäänsä. Toisinaan puun muoto antaa idean veistokselle. Materiaalina on kuollutta tai muuten "käytöstä poistunutta" puuta, mm. eukalyptusta, tammea, syypressiä, oliivipuuta ja sitruunapuu-ta. Kesäisin Giorgis työskentelee usein ulkona rakennuksen edustalla. Hän toimii myös oppaana museossaan sekä kertoo töittensä taustoja sujuvalla englanninkielellä.

Isojen ryhmien käynnit toivotaan sovittavan etukäteen. Museosta on hyvät nettisivut.

Sijainti: Axoksen kylän laidalla Rethimnonista tultaessa
 Avoimna: Joka päivä 9-20
 Liput: Aikuiset 5 e, opiskelijat/lapset 3 e
 Puh. (kännykkä) (+30) 6937691387
 Sähköposti: koutantossculptures@hotmail.com
 Nettisivut: www.woodenmuseum.gr

Roustikan pukumuseo

Tämän hieman Roustikan (laus. Rustika) kylän ulkopuolella sijaitsevan museon perustivat aviopari Kaiti (laus. Ketii) ja Andreas Frakgiadakis. He olivat innokkaita kreikkalaisten perinteisten tanssien tanssijoita, ja oman tanssikoulunsa perustettuaan he myös alkoivat kerätä tansseissa käytettyjä pukuja. Museo avattiin 2000-luvun alkupuolella, mutta pian sen jälkeen Andreas kuoli ja Kaiti sai aivoverenvuodon ja halvaantui. Museo oli muutamia vuosia suljettuna, kunnes se jokin aika sitten avattiin uudelleen. Museota pidetään avoinna nykyään suvun voimin ja se toimii Kreikan perinnekansantaiteen keskuksen alaisuudessa ollessa yksi sen osastoista nimellä "Menneen ajan yhteiskunta". Pukukoelmaa lisäksi alueella on mm. perinteinen kamarospiti eli yksihuoneinen talo, jonkalaisissa entisaikaan asuttiin, vanha riihi, viinin- ja oliiviöljyn valmistuksessa käytettyjä laitteita yms. Alueella on myös kirkko, amfiteatteri, kahvila, baari, pieni uima-allas ja iltaisin auki oleva taverna. Amfiteatterissa on silloin tällöin musiikki- ja teatteriesityksiä, kuten esim. viime vuonna toisen roustikalaisen, runoilija Manolis Anagnostakisin teksteihin perustuva näytelmä.

Pukukokoelma on kuitenkin museoalueen helmi. Kokoelmassa on 70 alkuperäistä pukua ympäri Kreikkaa: Ipioksen pukuja, saaristolaispukuja, "vapauttamattomien maiden", kuten Vähä-Aasian, Mitilinin ja Hioksen pukuja, sekä tietenkin pukuja myös Kreetalta. Osa varsinkin naisten puvuista on niin täynnä yksityiskohtia, että niiden tutkimiseen menee helposti useakin tunti. Moneen pukuun liittyy myös tarina, jonka oppaamme Efgenia (Andreksen serkun tytär) meille

kertoi. Vinkki tarinoista kirjallisessa muodossa ko. puvun yhteydessä tai erillisenä lehtisenä laitettiin korvan taakse. Puvut ovat tyylikkäästi aseteltuina vitriiniin. Valokuvaus on valitettavasti kielletty.

Sijainti: Hieman Roustikan kylän ulkopuolella Moundroksen päin menevän tien varressa

Avoinna: Alue avoinna koko päivän, pukukokoelma pyydetäessä

Liput: Ei tietoa (meidän käynnillä lippuja ei ollut)

Puh. (+30) 2831091440, (+30) 6979819075 (kännykkä)

Muita vierailemisen arvoisia paikkoja näillä alueilla

Roustikan kylässä on pukumuseon lisäksi **Anesti ja Manolis Anagnostakisin hengellis-kulttuurillinen keskus**. Manolis Anagnostakis on eräs toisen maailmansodan jälkeisen sukupolven runoilijoista. Joitakin hänen tekstejään on säveltänyt mm. Mikis Theodorakis. Keskuksessa, joka sijaitsee hänen kotitalossaan, on esillä kokoelma hänen elämänsä ja työhönsä liittyneistä asioista. Ovet eivät ole yleensä auki, mutta ne avataan pyydetäessä. Avain on yleensä läheisellä aukiolla sijaitsevassa matkamuumymälässä. Samasta myymälästä voi kysyä myös pääsyä läheiseen Neitsyt Marian ja Sotiran kirkkoon, jossa on upeat freskot, vanhimmat 1300-luvun lopulta. Roustikassa on myös **kirkkomuseo** lähellä parkkipaikkaa, koulua ja uutta isoa kirkkoa. Aukioloa ja avainta voi kysellä kyläläisiltä. Hieman kylän ulkopuolella ennen pukumuseota tien toisella puolella on **luostari**, jonne saattaa päästä tutustumaan asiallisesti pukeutuneena aamupäivällä.

Milopotamoksen alueella, Psiloritis-vuoren rinteillä, missä myös Axoksen kylä sijaitsee, on muutama muikin mielenkiintoinen **kylämuseo**, jossa kannattaa samalla matkalla poiketa, jos vain ehtii.

Zonianan kylässä on **Potamianou-vahakabinetti**, jossa on esillä tapahtumia ja henkilöitä Kreetan historiasta. Museo sijaitsee kylän ala-aukiolla. Avoinna noin klo 10-19, liput 3,50 e, opastettu kierros. Puh. 2834061087, kännykkä 6974675190.

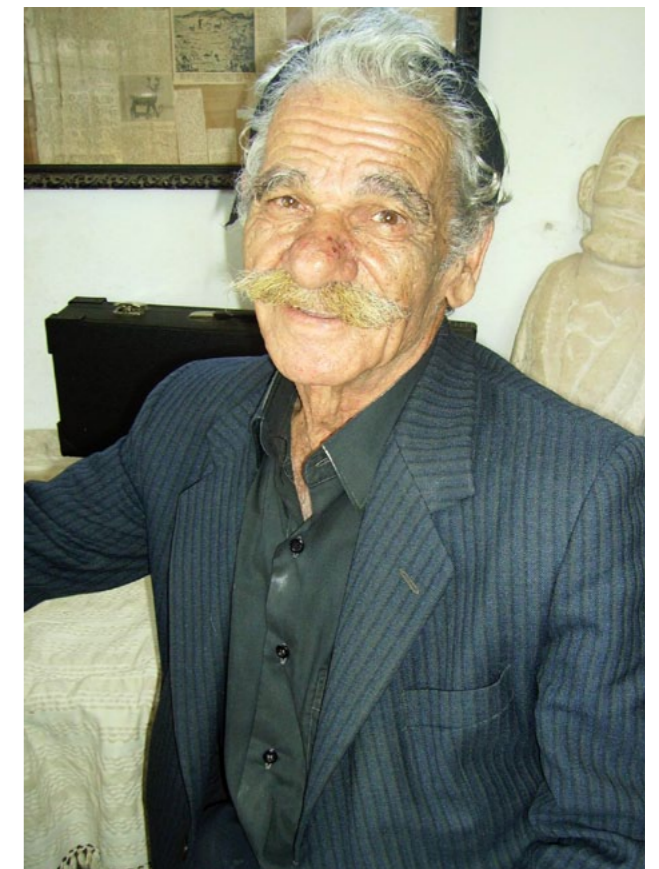
Zonianan ulkopuolella sijaitsee myös "luonnonmuseo", kuuluisa **Sfendonin tippukiviluola**, avoinna noin klo 16 asti.

Anogia (laus. Anojia) - joka on Kreetan korkeimmalla sijaitseva kylä - on kahden kuuluisan muusikkosuvun kotikylä. Kreetan "suuren pojan" **Nikos Xilouriksen koti on museoitu** ja sijaitsee alakylän aukiolla. Samalla aukiolla on myös toisen tunnetun muusikon Vasilis Skoulaksen patsas, ja vähän aukion ulkopuolella kulman takana hänen isänsä, **Alkiviadis Skoulaksen eli Grilioksen museo**. Alkiviadis päätti yli 70-vuotiaana ryhtyä taiteilijaksi, ja museossa on esillä hänen naivistisia maalauksiaan ja puupatsaitaan. Museossa on yleensä päivystänyt Alkiviadiksen toinen muusikkopoika Giorgos, ikäihmisiä hänkin jo nykyään, tai joku suvun nuoremasta polvesta. Museoon pitäisi olla opaskyltit aukiolta, mutta jos sinne ei löydä tai se on kiinni, niin asiasta kannattaa kysyä aukion oikeanpuolimmaisesta kafenio/tavernasta. Anojassa sijaitsee myös **kansantaiteen museo**.

Tietoja tämän juttusarjan kohteista sekä lisää kohteita löytyy Rethimnonin matkailusivuilta

www.rethymnon.gr -> Culture -> Museums.

Teksti ja kuvat *Lüsa Sirkkiä*

Terveiset Agios Nikolaoksesta

Elokuu, kreikkalaistenkin lomailukuu on ollut tapahtumarikas kaikin puolin.

Erilaista kyläjuhlaa, konserttia ja esitystä on ollut tarjolla runsain mitoin ja yleisöä myös. Moskovan valtakunnallinen balettikin on tulossa esiintymään 27.8.

Kulttuurin ja juhlinnan lisäksi takuuvarma paikka tuntea kesä nahoissaan ovat tietysti rannat. Ja niilläkin iloisia lomalaisia riittää.

Valitettavasti tänäkään kesänä emme välttyneet metsäpaloilta. Ekso Potamuksen ja Eloundan alueilla näinkin kävi. Kiitos nopean toiminnan paloalueet jäivät pieniksi ja samuivat tuntien sisällä suurempaa vahinkoa aiheuttamatta.

Meidän kesän kohokohtia ovat olleet Suomivieraamme.

Henkäys Pohjolasta on aina tervetullutta helteen keskelle!

Teimme hiukan perinteisestä poikkeavan Itä-Kreetan kierroksen: Agios Nikolaos-Mohlos- Sitia-Toplun luostari-Vai- Itä-Kreetan ohuin kohta- Kato Zakros- ja vielä iltamyöhään Ierapetra ja takaisin Agiokseen. Olihan siinä keikkaa kerrakseen päiväksi ajella. Etenkin kun pysähdyksiä riitti. Ja hyvä niin! Tässä pieni pikakelaus...

Ensimmäinen etappi oli siis Mohlos, josta jo tulikin kerrot-

tua. Ja unohdettua mainita, että Mohlokselta lähdettiin jatkamaan matkaa toista kautta mitä tultiin ja yhtäkkiä edessä avautui upea näkymä Agiou Pneyma (suom. Pyhä henki) kylästä keskellä mahtavien vuorten. Tätäkin kautta päädyimme takaisin kansallistielle ja kohti Sitiaa.

Josta matka jatkui kohti Toploun luostaria. Luostarin pihaan on vapaa pääsy, mutta jos sisälle haluaa saa maksaa muutamman euron pääsymaksun. Huonommin kävi turistineitokaiselle joka bikinin yläosassa ja shortseissa ei sisään päässyt vaikka kuinka pyysi. Polvet nyt vielä saa näkyä, mutta yläosa on peitettävä ja kätevä siihen hommaan on vaikka pieneen tilaan pakattava isompikin huivi jonka voi tarpeen vaatiessa kietaista harteilleen vieraillessaan kirkoissa ja luostareissa.

Ja Toplusta tietysti Vaihin. Kesäkansaa sielläkin pilvin pimein.

Sitten tulikin jo jännenpää nähtävää kun ajettiin Kreetan ohuinpään kohtaan. Voiko näin karua ollakaan?! Meri,

toisella puolella Kreetan-, toisella Liyban- ja kasa kivistä rantaa välissä. Ihmettelin maata pitkin kuivahtaneita puun näköisiä pikkupensaita, joista osa oli todellakin kuin hieroglyfi kiven pinnassa. Onneksi oli fiksumpi kaveri mukana, joka tiesi kertoa, että timjamihan se on! Ja löytyihän sieltä vielä kukassakin oleva. Eli ei kun maistelemaan timjamia suoraan pensaasta... Aika ytyä tavaraa sanoisin, tuli hiukan suuvesi mieleen. Patikointia harrastava ystäväni tiesi myös vinkata, että jos patikoidessa vesi ehtii lämmitä pullossa, niin vähän timjamia sekaan ja yrttitee on valmis!

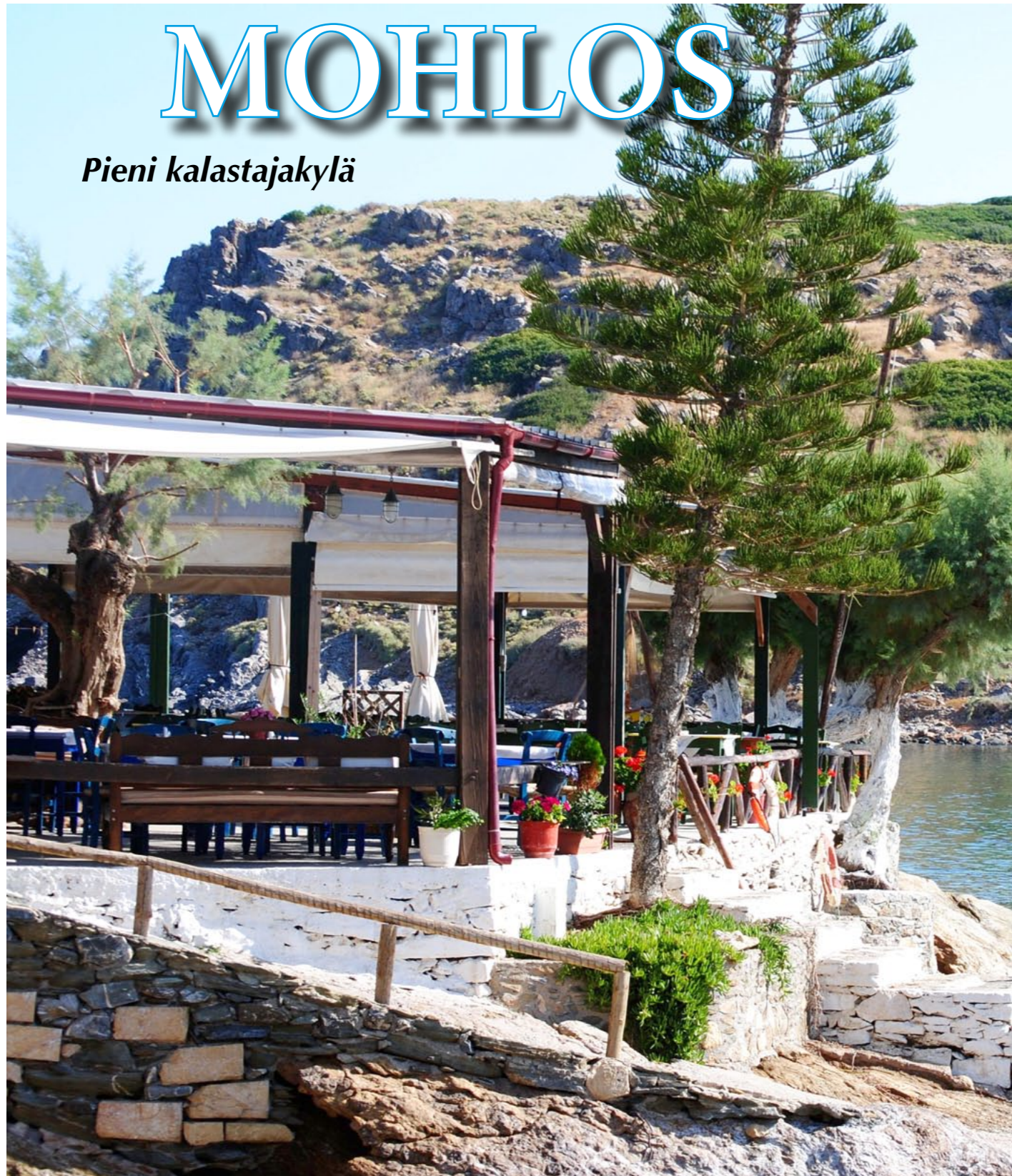
Seuraavaksi matka jatkui Kato Zakroon...Ja normipäivä siellä uiden, syöden ja elämästä nautiskellen.Kotimatalla poikkesimme vielä Ierapetrassa ja todella yllätyimme kuinka vilkasta siellä oli keskiviikkoiltana! Toki onhan elokuu ja kesä kaikilla

Teksti ja kuvat *Pia Fragaki*

MOHLOS

Pieni kalastajakylä

Jopa Jumala joka on Jumala ja menee minne mieli halutessaan levätä hänen tiensä Mohlokseen vienee.

-Kostis Fragoulis – Anteos

Kyllä täällä lepää ihmisenkin mieli. Mohlos on pieni kalastajakylä Kreetan pohjoisrannalla 35 km päässä Agios Nikolaoksesta, Agios Nikolaoksen ja Sitian välissä. Jo paikalle alaspäin saapuessa edessä avautuvat upeat merimaisemat. Ja paikan päällä monet pikku tavernat aivan meren rannassa. Paikka on paikkallistenkin suosima viikonlopun retkipaikka, mutta me saavuimme sinne keski- viikko aamuna ja kylä tuntui vielä uniselta vaikka aurinko oli noussut jo tunteja sitten. Muutama mummo ja pappa olivat meidän tapaan aamukahviaan nauttimassa ja uutta päivää aloittamassa, kreetalaiselle sopivaan verkkaisaan tahtiin.

Mohlossa kannattaa käydä tavernassa nautiskelemissa. Ja valikoimaa riittää.

Kylä on kuuluisa tuoreista merenantimistaan, joita löytyy jokaisen tavernan listalta, paikallista perinneruokaa tietysti unohtamatta. Illan istuttavaksi löytyy myös pieniä kuppi- loita. Ja jos ilta ehtii yllättää, niin mikä ettei jäisi yöksi. Paikalla on myös paljon paikkoja joista vuokrata itselleen huone.

Mikään menomesta tämä ei ole. Tänne tullaan syömään hyvin ja rauhoittumaan. Kauniit kujat kukkaloistossaan kannattaa myös matkallaan katsastaa.

Rannat Mohloksessa ovat suurikivisiä, jopa kallioisia. Pieni uimiseen paremmin sopiva soraranta löytyy aivan tavernoi- den edestä. Samaisen rannan tuntumasta lähtee myös pieni laiva kylän edessä olevalle pikku saa- relle. Jo tavernassa istuessaan voi nähdä siellä sijaitsevan Pyhän Nikolaoksen kirkon, mutta on saarella enemmän- kin nähtävää. Vuodesta 1908 siellä on tehty arkeologisia kaivauksia jotka ovat paljastaneet Minoan aikaisia aarteita, kauniisti koristeltuja kultakoruja, ruukkuja, jopa sotisopa. Näitä aarteita on nykyisin nähtävillä mm. Agios Nikolaok- sen, Ierapetran ja Sitian museoissa.

Ja jos kyläkiertä kiinnostaa, niin Mohloksesta on lyhyt matka katsastaa vaikkapa Lastro, Sfaka, Tourloti tai/ja Mirsini.

Me olimme tällä(-kin) kertaa vain pikaisella visiitillä, mutta mielelläni viettäisin Mohloksen rauhassa pidemmänkin ajan.

Teksti ja kuvat sekä käännös
Pia Fragaki

Pikkukirkko, kreikaksi "Eklisaki"
rakennetaan onnettomuudessa menehtyneelle tai joskus
myös täpärän pelastumisen muistoksi.

Portaat Chrissoskalitissan luostarista Elafonisista

Kolmen tunnin risteily Panormoon

Toukokuun lopussa teki mieleni välillä merelle parin lähikyliin tekemäni minijunamatkan jälkeen. Tarjolla oli kaksi eripituista matkaa Dolphin Express -moottorialuksella, 1 1/2-tunnin rantaluoliin tai 3 tunnin luoliin ja Panormoon. Valitsin pidemmän (25 euron) risteilyn, koska siihen kuului tunnin lounastauko rantakylässä. Alus kuljettaa noin 30 matkustajaa. Lähtö Retimnonin vanhasta satamasta, tullikamarin edestä, päivittäin klo 13 ja paluu klo 16. Lounas ei sisälly hintaan.

Matka alkoi itään pitkin rannikkoa, jossa hiekkarantaa ja hotelleja riittää

Ensimmäinen "pysähdys" sisälle Skaletas rantaluolaan, jossa voi ihailla katossa roikkuvia stalaktiitteja, pesiviä pääskysiä ja kyyhkysiä, turkoosin sinisen veden välkettä. Kamerani käy ahkerasti. Muutaman rantaluolan ja hiekkapoukaman jälkeen näimme pitkän ja kuvauksellisen kivikaaren nimeltään "Kamarola".

Pian niemen takaa näkyy myös kohteemme Panormos

Kylän rantaan kaarretaan pitkän aallonmurtajan suojaan. Lounaita tarjoaa muutama taverna. Valitsin lähimmän, koska halusin syödä ja ottaa kuvia ja videoita rauhassa. Palvelu oli nopeaa ja ystävällistä, koska tiesivät meidän viipyvän vain tunnin. Söin tosi mureaa 8-lonkeroista mustekalaa (ohtapodi). Jos on varustautunut omin eväin, ehtinee käydä uimassa viereisellä hiekkarannalla. Paluumatkalla ajettiin suoraan takaisin Rethimnonin satamaan.

Voin suositella vilpoisaa matkaa, jos rannalla on liian kuumaa makoilla. Lippu kannattaa tosin ostaa hyvissä ajoin.

Panormos sijaitsee 22 km Retimnonista itään. Kylässä on noin 900 asukasta. Se on rakennettu samannimisen, muinaisen kaupungin paikalle. Lähistöllä on Agia Sofia basilikan rauniot (500 jKr.). Aikanaan suurimman kreetalaisen kirkon jäänteet kaivettiin esiin 1948.

Teksti ja kuvat: Timo Kuusisaari

Suomen kunniakonsulit Kreetalla

Kunniakonsuli Rita Sjöstrand

Käyntiosoite: 24 Eleftherias Str. 14 Limin Hersonissos Crete

Postiosoite: Honorary Consulate of Finland
P.O.Box 58, 700 14 **Limin Hersonissos**,
Crete

Sähköposti: rita.sjostrand@cretanmedicare.gr
Matkapuh: +30-6944 271 913,
Fax: +30-2897-024 064
Satelliittipuh:
00-870 (tai 871 tai 873) -76 221 5766

Kunniakonsuli Inge-Maj Lassfolk-Tsontos

Osoite:
Finland's Honorary Consulate
Efedron Polemiston 1
73100 **Hania**
Crete

Puh. +30 6974 467 670
Sähköposti: ingemaj@tsontos.gr